

Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid afd. Roosendaal.

IVN werkt aan een duurzame samenleving. Wij zijn ervan overtuigd dat we door mensen zelf in aanraking te brengen met de natuur, zij zich pas écht bewust worden van de waarde ervan. Daarom laten wij jong en oud de natuur van dichtbij beleven.

Herfst-editie

Van de voorzitter ...

Het vallen van het blad is al even bezig, maar dat heeft wat minder te maken met de seizoenswisseling, de droogte is voor veel bomen ook een signaal om het bladerdek wat dunner te maken en anders te laten kleuren. De herfst met al zijn kleurenpracht is wat mij betreft de mooiste tijd van het jaar.

Ons IVN Heggen-initiatief (meer heggen in het buitengebied om de biodiversiteit te verhogen) loopt nog steeds goed. Onze samenwerking met Hoopheggen en gemeente Roosendaal waarbij wij het initiatief hebben en houden raakt zelfs over onze gemeentegrens heen al bekend. Er komen ook aanmeldingen uit andere gemeentes nu.

De werkgroep Klankbord IVN Roosendaal (uitvloeisel van IVN Expeditie Nieuwe Gezichten) is inmiddels 2 keer bij elkaar gekomen en is nu zover dat de punten uit de brainstormsessie van maart dit jaar besproken en beoordeeld zijn. Nu worden die als verbetervoorstellen voorgelegd aan het bestuur. Daarna kan gestart worden met het uitwerken ervan. Het 'Wat & Hoe' verneemt u nog binnenkort van deze enthousiaste werkgroep. Tipje van de sluier : we gaan proberen om de leeftijdsgroep die volgt op onze Jeugdnatuurgroep (ca. 7 t/m 12 jaar) een vervolg te geven voor de leeftijdsgroep 13 jaar en ouder. We hopen ook hen te kunnen interesseren en boeien zodat we een brug slaan van jeugd naar (jong)volwassenen.

Vanuit de Landelijke Raad van IVN, waar ik als voorzitter van het IVN Regio Overleg (West-Brabant) onze regio vertegenwoordig, is er een IVN initiatief 'Educatie Boerenland'. Binnenkort meer daarover, maar in het kort : IVN gaat samen met Groene Bondgenoten werk maken om samen met boeren, vrijwilligers en omwonenden agrarisch natuurbeheer succesvol te maken. Andere participerende organisaties waar je dan aan kunt denken zijn bijvoorbeeld Land van Ons, regionale ANV's (Agrarische Natuurbeheer Verenigingen), etc. Omdat IVN Roosendaal al lid is van ANV Brabantse Wal lag het voor de hand dat we met hen rond de tafel gaan over dit onderwerp. ANV Drimmelen & Moerdijk vallen onder dezelfde gebiedscoördinator en schuiven misschien ook aan.

Volgende maand start onze Workshop Biodiversiteit waarvoor de inschrijvingen zeer snel gingen, ik wens onze IVN vrijwilligers die hier de kar voor trekken veel succes en plezier toe !

Veel leesplezier met deze nieuwsbrief toegewenst !

Colofon

Bestuur			bestuur@ivnroosendaal.nl
Bestuursleden			
Naam	Functie	Telefoon	e-mail
Cor Gabriëls	Voorzitter	06-83222430	bestuur@ivnroosendaal.nl
Leon van Dorst	Penningmeester	0165-533134	
Adrie Holtzer	Secretaris	0644672091	
Hans van Nassau	Lid	0623802757	
Leon van Dorst en Johan Vromans (lay-out)	Redactie Nieuwsbrief	0165-533134 0614786644	redactie@ivn.roosendaal.nl

Website: www.ivn.nl/afdeling/roosendaal

Website jeugdnatuurgroep: <https://www.facebook.com/jeugdnatuurgroepivnroosendaal>

Bent u geïnteresseerd in informatie over andere IVN-afdelingen in de buurt bezoek dan eens de websites via onderstaande links:

<https://www.ivn.nl/afdeling/mark-donge-breda-eo>

<https://www.ivn.nl/afdeling/groene-zoom>

<https://www.ivn.nl/afdeling/dintel-enmarkenlanden>

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
<i>Van het bestuur</i>	<i>2</i>
<i>Colofon en inhoudsopgave</i>	<i>3</i>
<i>Het Heggenproject, vervolg</i>	<i>4</i>
<i>Vogels</i>	<i>5-6</i>
<i>Weide- en akkervogel bescherming Rucphen - Etten-Leur</i>	<i>7</i>
<i>Jeugdnatuurgroep</i>	<i>9-11</i>
<i>Planning activiteiten</i>	<i>11</i>
<i>Impressie ledendag</i>	<i>12-13</i>
<i>Oproep, werkgroepen en contactpersonen, overige informatie</i>	<i>14</i>

In een van de vorige nieuwsbrieven is verslag gedaan van het heggenproject. Vanaf de realisatie van een heg van 200 meter in het voedselbos is er best veel gebeurd. Tot nu toe hebben we 7 aanvragen gekregen voor een project.

We beginnen dan met een eerste gesprek waarin wordt bekeken of de aanvraag voldoet aan enkele voorwaarden die de stichting Hoopheggen heeft gesteld. De voornaamste voorwaarde is dat er minimaal 200 meter geplant moet worden. Slechts in 1 geval werd hier niet aan voldaan. En in 1 geval is een aanvraag gekomen voor 2,5 km heg. Deze eerste gesprekken zijn bijzonder om mee te maken, juist vanwege het enthousiasme van de aanvragers.

Wat dit project nog interessanter maakt is het feit dat de gemeente Roosendaal dit heeft omarmd met een subsidie van € 5.000. Dit bedrag wordt aan de stichting Hoopheggen overgemaakt om dit per meter extra te financieren. Want als een project wordt gerealiseerd en dus daarmee aan alle voorwaarden is voldaan, financiert de stichting Hoopheggen 50% van de kosten. En met het Roosendaals subsidie daar bovenop zijn de kosten voor de aanvrager nog minder met € 2,50 per meter. Hopelijk kan het project in 2026 ook worden voortgezet.

Tot onze verrassing is gebleken dat er ook vanu

it Rucphen en de gemeente Bergen op Zoom belangstelling voor het project is. We wachten vol spanning af.

Hans van Nassau

Een bijzondere ontmoeting.

Op een mooie zomerse ochtend, de 27^e juli om precies te zijn, was ik getuige van een bijzondere ontmoeting met een zeearend. Al vele jaren is mijn passie het observeren en fotograferen van zeearenden en uit die ervaring weet ik dat de machtige zeearend best schuw is. Jonge zeearenden maken daar een uitzondering op en zo gebeurde het op die ochtend dat een juveniele arend neerstreek op het kadaver van een lepelaar. De aanwezige grauwe ganzen gingen massaal op de wieken. Ruim een half uur lang was de arend bezig met het plukken van de lepelaar en ondertussen gebeurde er opvallende dingen. De ganzen waren weer neergestreken op het open water en begaven zich heel voorzichtig in de richting van de zeearend. Op een gegeven moment was de zeearend omringd door een grote groep ganzen. Was het nieuwsgierigheid?

Nadat de arend genoeg gegeten had vloog hij naar een oeverrand waar hij meteen werd lastiggevallen door 4 kraaien die om beurten probeerden een staartpen bij hem uit te trekken. Dit gedrag verwonderde me niet echt omdat kraaiachtigen niet veel op hebben met stootvogels en ze altijd proberen te verjagen.

De zeearend bleef er tamelijk rustig onder totdat hij het irritante gedrag van de kraaien beu werd en op de wieken ging en weer voor paniek zorgde onder de ganzen.

Nu moet ik toegeven dat mijn hart ook sneller gaat kloppen wanneer ik deze machtige vogel voor mijn lens krijg.

Op de foto's kunt je zien dat je met een jonge zeearend te maken hebt. Opvallend zijn de donkere snavelpunt en het ontbreken van een witte staart. Het verenkleed van de juveniele arend is donker gevlekt in tegenstelling tot een volwassen vogel die een egaal verenkleed, een gele snavel en een witte wigvormige staart bezit.

adulte zeearend

indrukwekkende vogel

kraaien in de wachtrij

let op die klauwen

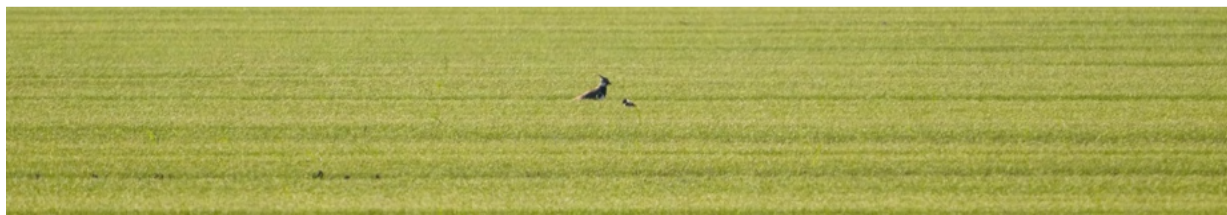
nieuwsgierige ganzen

op kadaver lepelaar

vliegbeeld

© Cees van overveld

(Door Marcel Kranenburg)

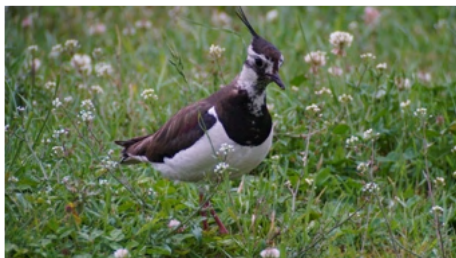
Behalve actief lid van het **IVN** ben ik ook lid van de weidevogel beschermingsgroep **NWG Gemeente Rucphen en Etten-Leur**. Maar wat houdt dat nu precies in?

Allereerst is de doelstelling van de **weidevogels beschermingsgroep** (de naam zegt het al... 😊) om de weidevogels op weiden en akkers etc. te beschermen. In Brabant wordt dit georganiseerd door het ANV (Agrarische Natuur Vereniging) in samenwerking met (in Brabant) met het Brabants Landschap.

Wat is er aan de hand? In principe hebben boeren de plicht om wild leven te beschermen op hun land, dit is niet alleen vogels maar ook ander wild zoals ree, konijn, hazen etc. Helaas hebben vele boeren andere prioriteiten en veel boeren roepen dan ook de hulp in van ANV om hier in te helpen.

Om maar wat data te noemen, in 2024 waren in Noord Brabant 1711 agrariërs in Brabant betrokken bij dit initiatief, 33 weidevogel groepen, en maar liefst 784 vrijwilligers met meer dan 3200 legsels geregistreerd en een uitkomst percentage van 72% (wat zonder de bescherming waarschijnlijk richting 0% was gegaan).

Maar waarom raakte ik zelf enthousiast om hier wekelijks aan deel te nemen?

De eerste keer dat ik mee ging met twee ervaren deskundigen, merkte ik dat je op terreinen komt maar je normaal gesproken niet komt.... Landerijen van boeren, doodlopende wegen naar de boerderijen, maar vooral de rust.... Niet alleen waren we op zoek naar weidevogels maar we kwamen regelmatig reeën, ooievaars maar vooral veel hazen tegen... Een heerlijk moment om van de natuur te genieten.

En wat houdt **weidevogel bescherming** nu precies in... Allereerst moet je het jaar ritme van een agrariër begrijpen... van januari tot oktober.... **Ploegen.... Bemesten.... Zaaïen.... Herbiciden/pesticiden sproeien... Oogsten....** Dit verzin ik niet, maar is mij verteld door diverse boeren. Dat betekent dus dat ze minimaal **5 keer** met grote machines over hun land gaan.

Dus onmogelijk voor vogels om daar te gaan broeden... Maar daar kunnen wij bij helpen 😊

In de praktijk betekent dit dat ik met 2 collega's iedere week van februari tot eind Juni een aantal percelen bezoek, nestjes identificeer, eventueel veiligstel. (veiligstellen gebeurt door kenbaar maken, of zelfs verplaatsen met een mandje, vogels hebben daar helemaal geen problemen mee zolang het niet te ver is).

Maar wat was mijn eigen gevoel hierbij? Want in de praktijk sta je vaak uren te turen met een verrekijker naar eventuele nestjes zoals Kieviten, Scholeksters of zelfs Wulpen of mogelijk een Tureluur? Maar afgezien van het feit dat je veel dichterbij de natuur staat, gaf het mij een bijzonder gevoel. Het feit dat je uiteindelijk een nestje ontdekt, en dit kan beschermen is fantastisch! En wat is nu dat beschermen precies? Wanneer je een nestje ontdekt, dan zetten wij er drie stokken omheen zodat de boer weet waar het nestje ligt, (zie foto hierboven) en hij er omheen kan met zijn tractor... en we lichten de boer in uiteraard....

Het gevoel dat je dat dat voor elkaar hebt gekregen, en dat je 3 weken later jonge vogels uit jouw nestjes ziet rond lopen is onbeschrijfelijk....

Afgelopen jaar hebben we op deze manier verschillende kievit nesten en scholekster nesten in de regio Roosendaal/Etten-Leur kunnen beveiligen. Tevens hebben we een app om dit te registreren op regionaal en landelijk niveau. En afgelopen jaar deden we het ondanks de droogte eerder dit jaar, helemaal niet slecht. Maar uiteraard kunnen we nog steeds meer vrijwilligers gebruiken.

Indien jullie meer informatie willen of zelfs willen aanmelden als vrijwilliger neem dan contact op met Marcel Kranenburg

Marcellus.kranenburg@gmail.com.

Slootjesdag

Op zaterdag 7 juni hielden we weer de jaarlijkse Slootjesdag. Hoewel de weersvoorspelling niet veel goeds beloofde, is het uiteindelijk erg meegevallen. Alleen aan het begin van de middag viel er wat regen, daarna bleef het gelukkig droog.

Er waren 3 afmeldingen, maar er was toch een opkomst van 18 kinderen. Kees gaf een duidelijke uitleg aan de hele groep over wat we gingen doen en waar we op moesten letten tijdens het waterdiertjes vangen. Kees had tevoren nog wat rivierkreeftjes en een grote bloedzuiger kunnen vangen om aan de kinderen te laten zien en dat is altijd een succes.

Daarna werden de kinderen in drie groepjes verdeeld. Elk groepje ging onder begeleiding van een vrijwilliger naar een eigen poeltje in de omgeving. Er werd fanatiek gevestigd en met veel plezier gezocht naar waterdieren. En met succes! De kinderen vonden onder andere: poelslakken, posthoornslakken, mossels, bloedzuigers, bootsmannetjes, schaatsenrijders, bruine duikers, larven van kevers, muggen en libellen, kikkervisjes en zelfs driehoornig stekelbaarsjes.

Er zat in de poeltjes ook watercrassula, deze plant breidt zich snel uit en is schadelijk voor de natuur, dus nog een e-mail gestuurd naar alle kinderen met het verzoek hun laarzen goed schoon te maken.

Kees liep langs alle groepjes om te helpen bij het determineren van de vangsten, deze te noteren en uitleg te geven over de verschillende soorten. Tussendoor was er een pauze met een pakje drinken en een kikkersnoepje voor iedereen.

Bij Chantal was er de mogelijkheid om met een waadpak aan in het midden van de poel te gaan scheppen. Dit was een groot succes.

Rond 16.00 uur werd Kees hartelijk bedankt voor zijn inzet en kregen ook Joke en Wim, die waren ingevallen als begeleiders, een welverdiend bedankje. Daarna werden de kinderen opgehaald en konden we terugkijken op een geslaagde middag in en rond het water.

Planning jeugdactiviteiten

18 oktober 2025

Honden – en kattenopvang van Els Adams 14.00 u. – 16.00 u.

De honden en katten wonen in prachtige 'hokken' die ingericht zijn als een huiskamer. Met de meeste dieren is er iets speciaals aan de hand. Deze opvang bestaat al 25 jaar. Wil jij ook een kijkje nemen in deze unieke opvang, geef je dan gauw op, want vol is vol. (Leden gaan voor.) Deze activiteit is alleen voor kinderen, dus zonder ouders.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal.

Kosten: € 3,00

Geef je **vanaf 21 september** op per mail: jngroosendaal@gmail.com

Plaats: Stichting Dier en Project, Dennestraat 9, 4709 PR Nispen

1 november 2025

Natuurwerkdag 14.00 u. – 16.00 u.

Zaterdag 2 november vindt de jaarlijkse natuurwerkdag plaats. Wij gaan weer meehelpen in Voedselbos Vierhoeven. Dit is al 2 jaar een groot succes. Wil je van de partij zijn, dan snel opgeven, want vol is vol. (Leden gaan voor.) Deze activiteit is alleen voor kinderen, dus zonder ouders.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal.

Kosten: 3,00

Geef je **vanaf 19 oktober** op per mail: jngroosendaal@gmail.com.

Vertrekpunt: Voedselbos Vierhoeven; kruising Nispenseweg Turfvaartsestraat.

13 december 2025

Kom vogelcupcakes maken 14.00 u. – 16.00 u.

Vogels kunnen in de winter moeilijk eten vinden. Wil jij ze helpen én iets leuks knutselen? Kom dan naar onze gezellige middag waar we samen cupcakes maken van zaden en vet, een echte vogeltraktatie en we schilderen onze eigen houten 3d vogel. Geef je snel op, want vol is vol. (Leden gaan voor.) Deze activiteit is alleen voor kinderen, dus zonder ouders.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal.

Kosten: € 5,00

Geef je **vanaf 29 november** op per mail: jngroosendaal@gmail.com.

Plaats: MEC Brasserie T-huis Visdonk

17 januari 2026

Kaasboerderij 't Wezeltje 14.00 u. – 16.00 u.

Ben jij benieuwd waar kaas vandaan komt? En wil je echte koeien ontmoeten én zelf zien hoe kaas wordt gemaakt? Ga dan met ons mee naar de kaasboerderij. Je mag deze supermiddag niet missen. Geef je gauw op, want vol is vol. (Leden gaan voor.) Deze activiteit is alleen voor kinderen, dus zonder ouders.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal.

Kosten: € 3,00

Geef je **vanaf 29 december** op per mail: jngroosendaal@gmail.com

Plaats: Langendijksestraat 27, 4715 PH Rucphen

Planning activiteiten

Algemeen

Verzamelen op de parkeerplaats bij de Lodge.

Vertrek om 13.30 uur

We doen aan carpoolen. Wellicht komt u met de auto, zodat we voldoende zitplaatsen hebben.

Meerrijdkosten rekent u in overleg met uw chauffeur af.

Zorg verder voor goed schoeisel en kleding en neem wat te drinken mee.

Verdere details worden u tijdig via onze flyers bekendgemaakt.

Contactpersonen:

Hans van Nassau telf. 06-23802757

De middagen vinden meestal plaats op de laatste dinsdag van de maand.

Bij afwijkingen vindt u de informatie hierover bij de betreffende activiteit.

Ga niet zelf door het struikgewas "struinen" maar volg de adviezen van de gids op.

Dit voorkomt vervelende insecten- en tekenbeten.

Bij twijfel of de middag wel of niet door kan gaan kunt u de ze dag tot 11.30 uur contact opnemen met een van de contactpersonen.

Vertrekplaats is meestal op het parkeerterrein bij de Lodge. Verzamelen om 13.30 uur.

Het was een leuke ledendag,
Met een goede rondleiding door een prachtig gebied, gegeven door een geweldig kundige gids.
Ook de uitgebreide lunch, buiten aan de schragentafel, was heel gezellig en zeer goed verzorgd.
We gaan zeker nog eens wandelen in dat mooie gebied rond Hildernisse!

Ledendag 2025 IVN Roosendaal

Zondag, 31 augustus geeft de kalender aan. Tijd om me klaar te maken voor de ledendag van het IVN.

Oorspronkelijk zouden we op zaterdag daarvoor naar de Tien Gemeten gaan, maar helaas was hier geen gelegenheid voor een gezamenlijke lunch. Op het laatste moment wist de organisatie, chapeau overigens, een andere bestemming te vinden en wel de boerderij Hildernisse, gelegen tegen het Scheld in Bergen op Zoom. Ik ben benieuwd wat we daar aantreffen.

Eigenlijk was ik van plan om met de auto te gaan omdat er dan andere mensen mee zouden kunnen rijden, maar op het laatst kreeg ik een beter idee. Onze voorzitter had besloten alsnog mee te gaan maar dan wel op de fiets en dat idee stond mij wel aan. Samen zijn we toen op pad gegaan om net voordat de rest aankwam te arriveren. Heerlijk gefietst.

De boerderij bleek in een heel mooie omgeving te staan en vanuit het erf keek je zo op het Zoommeer. Er stonden twee gedekte schragentafels klaar voor de 14 leden die deze dag zich hadden aangemeld. Jammer voor dit geringe aantal maar de rest heeft een voortreffelijke ledendag gemist.

Om te beginnen werden we door de beheerder van de boerderij Tiny Arts hartelijk ontvangen. We werden richting het meer geleid en daar begon Tiny zijn verhaal hoe hij verzeild was geraakt bij het leven op deze boerderij. Via zijn diverse functies bij een waterschap kwam hij in aanraking met het bestaan van deze boerderij. Zijn belangstelling was direct aanwezig, maar het duurde nog zeven jaar voordat hij en zijn vrouw Monique de boerderij betrokken. En nu worden daar regelmatig groepen ontvangen. Een beter gids konden we ons niet wensen. Het ene verhaal was nog interessanter dan het andere en alles met een boel humor.

Na zijn eerste uitleg zijn we op pad gegaan en hebben genoten van een heerlijke wandeling door een bijzonder aantrekkelijk landschap. Vergezichten, hoogteverschillen en nieuw te vormen landschappen passeerden de revue. Na een fijne wandeling kregen we een heerlijke lunch aangeboden met soep, broodjes en diverse soorten beleg. Teveel om op te noemen maar allemaal heerlijk vers.

Na de lunch was er nog gelegenheid om na te kaarten. Cor en ik hebben daarna de fiets weer gepakt en op een paar druppels na zijn we droog en voldaan thuis aangekomen. Het weer was uitstekend wat natuurlijk voor zo'n dag in de buitenlucht een belangrijke rol speelt.

Misschien zien we over twee jaar jullie met nog een aantal nieuwe gezichten terug op het eiland de Tien Gemeten, maar voor nu bedankt organisatie, bedankt Tiny en Monique en bedankt aanwezigen voor deze fijne ledendag.

Hans van Nassau

Oproep

Kopij voor de nieuwsbrief digitaal aanleveren via redactie@ivnroosendaal.nl : uiterlijk 2 weken vóór het uitkomen van de Nieuwsbrief (1 maart/1 juni/1 september/1 december)

Wijzigingen van uw email adres s.v.p. tijdig doorgeven zodat u de digitale nieuwsbrief blijft ontvangen.

Werkgroepen en contactpersonen

Werkgroepen			
Jeugdnatuurgroep	Corry Vroegrijk	0165-552898	corryvroegrijk@kpnmail.nl
Cursussen	Guus Dekkers/Rina Laros		cursussen@ivnroosendaal.nl
Seniorenactiviteiten	Hans van Nassau	0623802757	van.nassau@home.nl
Thema-avonden	Hans van Nassau	0623802757	van.nassau@home.nl
Wandelingen	Wim Kortsmid	06-42747302	activiteiten@ivnroosendaal.nl
Website (ad interim)	Cor Gabriëls		bestuur@ivnroosendaal.nl
Contactpersonen	Hans van Nassau Wim Kortsmid	06-23802757 06-42747302	
Vogels	Cees van Overveld		fotooverveld@kpnplanet.nl

Overige informatie

Adres IVN:

MEC T-Huis Visdonk, Dennenscheerdersdreef 11, 4707 PK Roosendaal

Lidmaatschap: € 25,= per jaar. Huisgenootleden € 12,50.

Contributie wordt door IVN Amsterdam geïnd. Opzegging lidmaatschap voor 1 november van het lopende jaar.